

I Z V J E Š T A J
O PROVOĐENJU PROJEKATA DONATORSKE POMOĆI U
MINISTARSTVU PRAVDE BOSNE I HERCEGOVINE U 2020. GODINI

Sarajevo, oktobar 2020. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. PREGLED PROJEKATA	2
2.1 PROJEKTI MP BiH U 2020. GODINI.....	2
2.2 PROJEKTI MP BiH U NAREDNOM PERIODU.....	11
3. PREPORUKE ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PROJEKATA	14

SPISAK KORIŠTENIH SKRAĆENICA

AD	Akcioni dokument za sektor pravde i osnovna prava
AP	Akcioni plan
BiH	Bosna i Hercegovina
CGBI	Izgradnja kapaciteta institucija vlasti pri angažiranju u političkom dijalogu sa predstavnicima civilnog društva u BiH
DEI	Direkcija za evropske integracije
DIPAK	Ured državnog IPA koordinatora
DIS	Decentralizovani sistem upravljanja provođenjem IPA projekata
DIS Strategija	Strategija za uspostavljanje decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU
EUDECEB	Jačanje centralnih organa vlasti/VM BiH
EK	Evropska komisija
EU	Evropska unija
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
GIZ	Njemačko društvo za međunarodnu saradnju
IPA	Instrument prepristupne pomoći
IPA nadzorni odbor	Nadzorni odbor za praćenje provođenja projekata IPA
MFT	Ministarstvo finansija i trezora
MP BiH	Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine
MP RS	Ministarstvo pravde Republike Srpske
MLJPI	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
MS	Ministarstvo sigurnosti
OCD	Organizacija civilnog društva
OESS/OESCE	Organizacija za evropsku sigurnost i saradnju
OKO	Odsjek za krivičnu odbranu MP BiH
PARCO	Ured koordinatora za reformu javne uprave u BiH
RJU	Reforma javne uprave
ROM	Nadzor usmjeren na rezultate
RS	Republika Srpska
SAD	Sjedinjene Američke Države
SPD	Sektorski planski dokument za sektor pravde i osnovna prava
SPPD	Jačanje kapaciteta za strateška planiranja i razvoj politika
SRG	Sektorska radna grupa
SRSP u BiH	Strategija za reformu sektora pravde u BiH za period od 2014.do 2018. godine
SSPKPEI	Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i evropske integracije
SIGMA	EU projekat podrške reformama javne uprave
Tranša	Višestruka novčana uplata
UNDP	Program razvojne pomoći Ujedinjenih nacija u BiH
USAID	Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
USAID JP	Projekat podrške pravosuđu
VE	Vijeće Evrope
VM BiH	Vijeće ministara Bosne i Hercegovine
VSTV BiH	Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Vlada RS	Vlada Republike Srpske
Vlada FBiH	Vlada Federacije BiH

1. UVOD

MP BiH, u okviru svog strateškog cilja „Doprinijeti uspostavljanju koordiniranog, efikasnijeg, efektivnijeg sektora pravde i javne uprave“, vrši procjenu efektivnosti donatorske pomoći, praćenjem provođenja projekata iz svoje nadležnosti.

Praćenjem provođenja projekata prikupljaju se relevantne informacije koje se koriste za unapređenje programiranja pomoći, kao i upravljanja cijelim projektnim ciklusom, te služe kao podloga za nastavak ili unapređenje planiranja projektnih aktivnosti i kvalitet provođenja istih, kao i ostvarenja rezultata.

Cilj izvještaja je pružiti informacije rukovodstvu MP BiH, kao i široj javnosti u BiH, o reformskim aktivnostima unutar sektora pravde i javne uprave u BiH, a koje se provode putem projekata u MP BiH.

Svrha izvještaja je pružiti osvrt na provođenje projekata u kojima je MP BiH glavni ili krajnji korisnik projekta sa preporukama za unapređenje praćenja provođenja.

Izvještaj obuhvata ažurirane informacije o projektima donatorske pomoći čije je provođenje započelo u prethodnom periodu i koji su se provodili u 2020. godini, kao i informacije o projektima čije se provođenje nastavlja u narednom periodu ili trebaju tek započeti. Ovaj izvještaj sadrži kratki opis svrhe i trenutnog stanja projekata, vrijednost projekata, relevantnost projekata u odnosu na postojeće državne strategije i strateške prioritete MP BiH, efikasnost donatorske pomoći u odnosu na plan aktivnosti i optimalno korištenje potencijala MP BiH, kao i efektivnost donatorske pomoći.

Izvještaj je izrađen na osnovu prikupljenih podataka o projektima za sektor pravde koji se vode u MP BiH, podataka iz baze projekata MFT, kao i pregleda aktivnosti donatora u BiH i informacija prikupljenih od donatorskih agencija i institucija ili osoba zaduženih za provođenje.

Nalazi izvještaja koristit će se za potrebe planiranja i programiranja novih projekata u MP BiH, za koje ne postoje sredstva u budžetu, te unapređenje procesa praćenja i procjene u narednom periodu.

Provođenje projekata pomoći se prati na osnovu načela: relevantnosti, efikasnosti i efektivnosti. Ova načela pridonose odgovornosti javne uprave poticanjem na veću transparentnost, predvidljivost i efektivnost.

Načela se definišu na slijedeći način:

- 1) načelo relevantnosti u kontekstu provođenja projekata podrazumijeva usklađenost projektnih aktivnosti sa strateškim prioritetima donatora i korisnika,
- 2) načelo efikasnosti podrazumijeva najbolju moguću iskorištenost raspoloživih potencijala, vezano za odnos korištenih potencijala i izlaznih vrijednosti u pogledu količine, kvaliteta i rokova,
- 3) načelo efektivnosti se odnosi na ispunjavanje postavljenih ciljeva i njihovih efekata.

U kontekstu navedenog, pregled projekata koji se nalazi u nastavku, daje osvrt na njihovu provođenje uzimajući u obzir navedene kriterije.

2. PREGLED PROJEKATA

2.1 Projekti MP BiH u 2020. godini

U MP BiH se tokom 2020. godine provodilo, samostalno ili u partnerstvu s drugim institucijama, ukupno šest projekata:

- 1) Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH – IPA 2017 (nastavak podrške jačanja pravosudnih institucija u BiH u okviru paketa pomoći IPA 2012/2013),
- 2) Izgradnja kapaciteta institucija vlasti pri angažovanju u političkom dijalogu sa predstavnicima civilnog društva u BiH (CBGI),
- 3) Evropa za građane 2014.-2020. godine i Pravosuđe,
- 4) Jačanje javnih institucija u BiH,
- 5) Rekonstrukcija sprata zgrade Tužilaštva BiH.

2.1.1 Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina – IPA 2017

Aktivnost: Pružiti podršku radu OKO MP BiH¹

O projektu: Projekat Podrška budžetima institucija pravde za rješavanje predmeta ratnih zločina - IPA 12/13 povezan je sa sektorskim prijedlogom pomoći institucijama pravde u BiH kroz IPA 12/13 finansiranje. Ovaj projekat je namijenjen pravosudnim tijelima BiH u rješavanju neriješenih predmeta i sudovima i tužilaštvima u BiH koji su zaduženi za procesuiranje predmeta ratnih zločina. Podrška se daje isključivo za potrebe efikasnog procesuiranja predmeta ratnih zločina i općenito za efikasnost pravosuđa, a obuhvata materijalne troškove i plate angažovanog osoblja po projektu. MP BiH provodi aktivnost: Podrška radu Odsjeka krivične odbrane MP BiH (OKO) angažovanjem dodatnog osoblja, jačanju kapaciteta zaposlenog i dodatnog osoblja, te finansiranja relevantnih materijalnih i investicionih troškova radi efikasnog rješavanja predmeta ratnih zločina. Planirani završetak projekta bio je 07. 03. 2017. godine, ali zbog neutrošenih sredstava projekat je prolongiran i sredstva su u cijelosti utrošena u 2019. godini.

Paralelno sa provođenjem spomenutog projekta 20. 12. 2016. godine MFT je sa Delegacijom EU u BiH potpisalo Grant sporazum o dodjeli sredstava za provođenje projekta Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH - IPA 2013 (Projekat IPA 2013), koji predstavlja nastavak projekta Podrška budžetima institucija pravde za rješavanje predmeta ratnih zločina - IPA 12/13. Potpisivanjem ovog ugovora, vrijednog 7.438.000,00 EUR, osigurana je podrška procesuiranju predmeta ratnih zločina u 15 tužilaštava i osam sudova, kao i podrška za rad OKO-a za period od marta 2016. godine do februara 2019. godine. Za rad OKO je izdvojeno 107.554,18 EUR (210.357,70 KM). Prenos sredstava je izvršen putem MFT u dvije tranše. Prva tranša uplaćena je 26. 01. 2017. godine u iznosu od 50.596,00 EUR (98.957,18 KM), dok je druga tranša od 56.958,17 EUR (111.400,50 KM) uplaćena u dva dijela (prvi dio 11. 04. 2018. godine u iznosu od 43.774,89 EUR (85.616,26 KM) i te drugi dio 18. 09. 2019. godine u iznosu od 13.183,28 EUR (25.784,26 KM).

Po isteku Projekta IPA 2013 MP BiH je, kao koordinator projekta, podnijelo zahtjev za njegovo produženje, u svrhu postizanja postavljenih ciljeva u skladu sa Grant sporazumom potpisanim 20. 12. 2016. godine. Delegacija EU je 30. 07. 2019. godine dala odobrenje za produženje perioda realizacije do 06. 10. 2019. godine. Ukupna realizacija ovog projekta je 202.710,16 KM, te je podnesen zahtjev za povrat nerealiziranih sredstava u iznosu od 7.647,55 KM.

¹ MP BiH je direktno nadležno samo za provođenje jedne od projektnih aktivnosti, koja je sastavni dio predmetnog projekta, a odnosi se na pružanje podrške za rad Sektoru za krivičnu pomoć i edukaciju u krivičnim stvarima pred Sudom BiH.

Nakon što je Projekat IPA 2013 okončan 06. 10. 2019. godine, istog dana je otpočelo provođenje projekta Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH - IPA 2017 (Projekat IPA 2017), koji predstavlja nastavak podrške jačanja pravosudnih institucija u BiH sa smanjenim brojem pozicija dodatnog osoblja, zbog umanjenja odobrenih sredstava. Nakon što su DEU u BiH i MFT, kao nosilac IPA 2017. granta, potpisale Ugovor o grantu IPA 2017. godine, MFT je sa svim korisnicima, pa tako i sa MP BiH 03. 10. 2019. godine potpisalo Interni finansijski memorandum o razumijevanju za nastavak projekta. Time je osigurana podrška radu OKO-a za period od oktobra do augusta 2020. godine u ukupnom iznosu od 25.564,60 EUR.

Predviđeno je da projekat IPA 2017 traje 10 mjeseci, ali je MFT podnijelo zahtjev za produženje implementacionog perioda projekta za dodatna dva mjeseca, odnosno do 06. 10. 2020. godine. Na osnovu ostvarenih ušteda zbog kašnjenja u angažovanju osoblja projekta, izvršeno je umanjenje ukupnog budžeta namijenjenog OKO-u u iznosu od 2.781,86 EUR-a, koji će biti preusmjeren drugim institucijama u svrhu produženja implementacionog perioda projekta. Ovim umanjnjem ukupan budžet namijenjen podrški rada OKO-a iznosi 22.782,64 EUR-a, a prenos sredstava će biti izvršen u dvije tranše. Evropska unija je u 2019. godini izvršila uplatu sredstava prve tranše za Ministarstvo pravde BiH - OKO u iznosu od 40.000,01 KM (20.451,68 EUR-a). Neutrošena sredstava sa 31. 12. 2019. godine u iznosu od 29.792,40 KM (15.232,61 EUR-a) prenesena su u januar 2020.godine, od kojih je do 30. 06. 2020. godine utrošeno 11.996,14 KM (6.131,99 EUR-a).

Relevantnost projekta: Projekat je povezan sa sektorskim prijedlogom pomoći institucijama sektora pravde u BiH kroz finansiranje iz sredstava IPA 2012./13., a prioriteta za provođenje projekta se nalaze u sektorskoj strategiji, Indikativnom strateškom dokumentu EU, Izveštaju o napretku BiH, kao i IPA planskim dokumentima. Ciljevi projekta podrške za rješavanje predmeta ratnih zločina u sudovima i tužilaštvima su u skladu sa ciljevima stuba Pravosuđe iz SRSP u BiH. Projekat IPA 2013. je nastavak podrške procesuiranju predmeta ratnih zločina u BiH, a koji je namijenjen za plate sudija i tužilaca, dodatnog osoblja, kao i za materijalne troškove pravosudnih institucija u kojima je zaposleno osoblje koje se finansira iz projekta radi ubrzanog procesuiranja predmeta ratnih zločina koji su dijelom i zaostali predmeti pravosuđa, dok Grant sporazum Projekta IPA 2017 predviđa novčana sredstva za zapošljavanje, isključivo, dodatnog osoblja za rad na predmetima ratnih zločina.

Efikasnost projekta: Projektom IPA 2013 EU pokazuje opredijeljenost da pruži daljnju podršku pravosuđu BiH u procesuiranju predmeta ratnih zločina i da nastavi sa pozitivnim rezultatima ostvarenim kroz projekat IPA 2012., a koji se odnose na provođenje ciljeva predviđenih Državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina u BiH. Uzimajući u obzir činjenicu produžetka IPA 2013 projekta, ali i kasni početak IPA 2017 projekta ukazuje na određene neefikasnosti u izvršenju samog projekta. Na određene uticaje MP BiH nema kontrolu, kao što je potpisivanje Finansijskog sporazuma i shodno tome zaključenje međuinstitucionalnog sporazuma (Memoranduma razumijevanja), dok s druge strane na uticaje koji se tiču provođenja projekata unutar institucije može u znatnoj mjeri preduhitriti mjerama kojim se otklanjaju neefikasnosti poput razvoja procedura za provođenje projekata u ministarstvu, definisanje poslovnih procesa i pojašnjenje uloga i odgovornosti u tom procesu, kao i identifikovanje svih rizika srodnih procesu upravljanja projektima kako bi se izbjeglo produžavanje projekta i unaprijedio postupak planiranja utroška i izvršenja projektnih aktivnosti u rokovima. Jedan od faktora rizika predstavlja i neodgovarajuća osposobljenost osoblja u MP BiH za upravljanje projektnim ciklusom, a u ovom slučaju i neorganizovanost Sektora za pravnu pomoć i edukaciju u krivičnim stvarima pred Sudom BiH.

Efektivnost projekta: U okviru projekta Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH - IPA 2017, Ministarstvo pravde BiH, Odsjek za edukaciju u krivičnim stvarima pred Sudom BiH je, u periodu od 01. 01. 2020. do 31. 03. 2020. godine, uslijed pandemije COVID-19 otkazalo održavanje seminara kontinuiranog stručnog usavršavanja dana 13. 03. 2020. godine u Banja Luci na temu Vještine unakrsnog ispitivanja u krivičnom postupku. Takođe, u periodu od 01. 04. 2020. do 30. 06. 2020. godine, uslijed pandemije COVID-19 otkazano je održavanje seminara kontinuiranog stručnog usavršavanja dana 30.06.2020. godine u Sarajevu na temu Zakonitost dokaza uopćeno u krivičnim postupcima sa fokusom na ratne zločine. U periodu od 01.01. do 06.10.2020. godine, Odsjek za edukaciju u krivičnim stvarima pred Sudom BiH je, organizovao i proveo dva jednodnevna seminara kontinuiranog stručnog usavršavanja u Sarajevu kroz koje je prošlo ukupno 27 učesnika. Seminari su održani u Sarajevu 30.09.2020. i 01.10.2020. godine na temu Direktno i unakrsno ispitivanje. Uslijed pandemije COVID-19 smanjen je broj održanih seminara kao i broj učesnika po jednom seminaru. Pružanje nužne podrške strani odbrane i radu domaćeg pravosuđa na procesuiranju predmeta ratnih zločina, kao i radu rezidualnog mehanizma Suda za ratne zločine u Hagu bez predmetne projektne podrške bi značajno ugrozilo ciljne rezultate koje podržava OKO. Efekti koje projekat ima su proporcionalno razmjerni efikasnosti provođenja projekta odnosno izazovima u vezi resursa i regulisanosti upravljanja projektima u MP BiH.

2.1.2 Izgradnja kapaciteta institucija vlasti pri angažovanju u političkom dijalogu sa predstavnicima civilnog društva u BiH (CBGI)

O projektu: Projekat je iniciran 2013. godine. Ukupan iznos sredstava dodijeljenih za projekat do danas je 3.527.255,00 EUR-a (6.898.711,15 KM) koji su finansirani iz IPA 2007, 2010, 2013 i 2015. godine² Projekat je usmjeren na razvoj kapaciteta institucija vlasti u BiH, kao i na osposobljavanje državnih službenika da se aktivno i efikasno uključe u politički dijalog sa predstavnicima civilnog društva u BiH. Osnovni cilj projekta je pružanje tehničke pomoći vladama na državnom i entitetskim nivoima, kao i Vladi Brčko distrikta BiH, u izgradnji institucijskih mehanizama saradnje sa organizacijama civilnog društva i socijalnim partnerima. Usmjeren je na problem slabe saradnje i dijaloga između vlada i civilnog društva u BiH i proširenje u smjeru podrške poboljšanja socijalnog dijaloga, uključujući pitanja kao što su zakonodavstvo, kolektivni pregovori, procjena potrebe za novim zakonodavstvom, izrada zakona i praćenje provedbe reformi. Projektne aktivnosti se provode kroz tehničku pomoć vladinim strukturama zaduženim za saradnju civilnog društva i socijalni dijalog. Ključni korisnici projekta su VM BiH, Vlada Brčko distrikta BiH, Vlada FBiH i Vlada RS. Ispred VM BiH jedan od nosilaca i koordinatora projekta je MP BiH.

Relevantnost projekta: Provođenje ovog projekta je relevantno za evropski put BiH, imajući u vidu da je jačanje saradnje organa vlasti sa civilnim društvom dio političkih kriterija koje BiH treba ispuniti na putu prema punopravnom članstvu u EU. U skladu sa preporukama EU i Strategiji proširenja 2014.-2015. godine projekat je omogućio vladama svih nivoa vlasti bolje udovoljavanje potreba građana većim uključivanjem civilnog društva u reformske procese.

Efikasnost projekta: Unatoč činjenici da je projekat dobio podršku za nastavak od Delegacije EU u BiH, zbog postupka javnih nabavki došlo je do višemjesečne odgode, te je tek u septembru 2016. godine došlo do produženja projekta u trajanju od dvije godine (do septembra 2018. godine), a nakon toga, u okviru postojeće uvećane vrijednosti za drugu fazu projekta 576.430,00 EUR, odobreno je produženje do 31. 12. 2018. godine kako bi se korisnicima isporučili kvalitetni i održivi rezultati projekta. U decembru 2019. godine je došlo do novog ugovaranja projekta u iznosu od 944.750,00 EUR, sa trajanjem od 30 mjeseci.

² Informacije o projektu se mogu pronaći na stranicama Delegacije EU u BiH – registra projekata <http://projects.europa.ba/> pod sekcijom Demokratija i upravljanje pod nazivom projekta „Dijalog između civilnog društva i vlada“.

Efektivnost projekta: Projekat je pružio značajnu tehničku i konsultativnu podršku institucijama BiH u vezi organizacije javnih konsultacija putem web portala eKonsultacije (<https://ekonsultacije.gov.ba/>). Trenutno su na portalu registrovane 53 institucije BiH (9 ministarstva i 44 druga organa uprave).

Kroz CBGI projekat je izrađen web portal e-registar udruženja i fondacija MP BiH, koji je sa radom počeo u oktobru 2018. godine, a u cilju olakšanja, pojednostavljenja i ubrzanja procedure registrovanja. MP BiH je 14. 12. 2018. godine, u saradnji sa CBGI projektom, organizovalo prezentaciju web portala eKonsultacije, Zbirnog registra udruženja i fondacija BiH i eRegistra udruženja i fondacija MP BiH.

Portal eRegistra sadrži uputstva i već pripremljene predloške za pripremu obaveznih registracijskih dokumenata usklađenih sa zakonskom regulativom.

Ministarstvo lokalne uprave i samouprave RS je u fazi pridruživanja ovoj inicijativi, a na osnovu potpisanog Sporazuma sa MP BiH.

Projektom je pružena podrška i Vladi Federacije BiH u kreiranju mehanizama za uspostavljanje i unapređenje zbirnog registra udruženja i fondacija, te postupka konsultacija sa zainteresovanom javnošću i kao rezultat toga uspostavljen je e-registar udruženja i fondacija Federacije BiH, sa digitalizovanim podacima svih udruženja i fondacija koje su registrovane u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Federacije BiH, osim Kantona Sarajevo.

Uspostavljen je sistem za integrisanje registra udruženja i fondacija koje su registrovane u Republici Srpskoj sa zbirnim registrom i kreiran je web portal e-registar Republike Srpske, a pružena je podrška i Vladi Brčko distrikta BiH, u saradnji sa civilnim društvom, te je uspostavljen web portal eKonsultacije Vlade Brčko distrikta BiH i e-registar nevladinih organizacija Brčko distrikta BiH. Iz razloga navedenih u dijelu za efikasnost projekta mnogo slijednih aktivnosti i očekivanih rezultata, a koji su se oslanjali na nastavak tehničke podrške, su ugroženi. U najvećem dijelu isti se odnose na podrške za osposobljavanje državnih službenika, kao i organizacija civilnog društva, te promovisanje korištenja uvedenih tehnologija za javne konsultacije i registracije udruženja i fondacija.

Prije svega, sudjelovanje javnosti u procesu izrade i primjene javnih politika povećava transparentnost organa vlasti i jača njihov demokratski legitimitet. Dodatno, ovo sudjelovanje omogućava bolju artikulaciju javnih politika, a posebno bolje sagledavanje svih legitimnih interesa koji mogu biti tangirani određenom javnom politikom. Na koncu, adekvatna artikulacija javnih politika omogućava njihovo učinkovito provođenje, jer smanjuje prostor za njenu opstrukciju. Bitno je naglasiti da je uspostavljanje web portala e-registar, kroz ovaj projekat, doprinijelo ispunjavanju uslova za skidanje BiH s FATF-ove sive liste rizičnih zemalja, a od jula 2020. godine i EU liste.

2.1.3 Evropa za građane 2014.-2020. godine i Pravosuđe

O projektu: Program Evropa za građane 2014. – 2020. godine ima za cilj potaknuti saradnju između građana i organizacija iz različitih zemalja i olakšati razvoj osjećaja pripadnosti zajedničkim evropskim idealima, te promovisati proces evropskih integracija. Program Pravosuđe je usmjeren na daljnji razvoj evropskog područja pravde, koji se zasniva na uzajamnom priznavanju i povjerenju država članica kroz pravosudnu saradnju u građanskopravnim i krivičnopravnim pitanjima. Programom se, takođe, podržava i djelovanje EU-a na području suzbijanja droga. Vrijednost projekta, koji pokriva plaćanje ulazne karte za program Evropa za građane 2014. – 2020. godine, je 15.000,00 EUR (29.337,00 KM), od čega se za plaćanje ulazne karte veći dio sredstava povlači iz IPA sredstava, dok je ulazna karta za program Pravosuđe 45.000,00 EUR (88.012,35 KM). Sredstva za program Pravosuđe namijenjena su samo za dvije komponente u okviru Programa, koje su od interesa i u nadležnosti institucija sektora pravde, dok je treća komponenta u interesu isključivo institucija sigurnosti.

Relevantnost projekta: Program Evropa za građane 2014. – 2020. godine ima za cilj pružiti podršku evropskim integracijama u jačanju sektora civilnog društva i njihove uključenosti u proces integracija, a Program pravosuđe svoj fokus stavlja na unapređenje saradnje na evropskom pravnom području, što je navedeno u strateškim dokumentima EU-a, kao i strateškim prioritetima BiH. Kroz program Evropa za građane se svake godine, kroz redovne godišnje izvještaje o provođenju programa Evropa za građane, bilježi porast učešća prijavljenih organizacija iz BiH u evropskim projektima.

Efikasnost projekta: BiH je 27. 11. 2015. godine potpisala Sporazum između EU i BiH o učešću BiH u programu Evropa za građane za period od 2014. do 2020. godine. Potpisivanjem Sporazuma stvoreni su uslovi za učešće lokalnih organa vlasti i neprofitnih organizacija iz BiH u programu Evropa za građane 2014. do 2020. godine. U okviru IPA 2021, predviđeno je pristupanje Programu EU Evropa za građane 2020.-2026. godine za čiju je inicijativu i koordinaciju zaduženo MP BiH. Državnim IPA paketom predviđeno je sufinansiranje iz IPA fondova u iznosu od 90 % ulazne karte za 2021. godinu, dok je iz budžeta za istu godinu potrebno osigurati 10 % iznosa sredstava, nakon čega se iznos sredstava iz IPA fondova smanjuje, a povećava sufinansiranje iz domaćeg budžeta u narednim godinama.

Za EU program Pravosuđe se tokom 2018. godine vodio postupak priključenja, nakon što je i Ministarstvo sigurnosti iskazalo interes za pristup programu. Međutim, 24. 01. 2019. godine, MP BiH je zaprimilo zvanično pismo od Generalne uprave za pravosuđe i zaštitu potrošača, a vezano za povratnu informaciju o daljnjim koracima za pristup Programu Pravosuđe 2014.-2020. godine. Dopisom je MP BiH obaviješteno da je, prema ranijim iskustvima koja su u vezi sa pristupanjem BiH EU programima, za isto potrebno prilično mnogo vremena (12-14 mjeseci), te da bi se tek 2021. godine stekli uslovi za pristup predmetnom Programu, što bi ujedno bila završna godina provođenja Programa za period 2014.-2020. godine, stoga BiH ne bi imala mnogo koristi od istog. Ujedno smo obaviješteni da će ovaj Program biti zamijenjen sa novim programom Pravosuđe 2021.-2027. godine i da je trenutno isti u procesu pregovaranja između Evropskog parlamenta i Vijeća EU.

U skladu sa navedenim Generalna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača je predložila da BiH pokrene proceduru pristupanja ovom Programu za naredni period 2021.-2027. godine. U međuvremenu pozvane su sudije iz BiH da učestvuju u obukama koje pruža Evropska mreža za obuku sudija, sa napomenom da se troškovi učešća na ovim obukama mogu pokriti iz sredstava IPA fondova.

Nakon obavljenih konsultacija sa DIPAK uredom i DG NEAR-om MP BiH je izradilo Informaciju za Vijeće ministara BiH o odustajanju od daljnjih aktivnosti pristupanja BiH predmetnom programu za period 2014.-2020. godine. Informacija o odustajanju od programa Pravosuđe je primljena na znanje od strane VM BiH, na vanrednoj sjednici VM BiH, održanoj 02. 12. 2019. godine. MP BiH je uputilo informaciju svim institucijama koje su dale pozitivno mišljenje na pristupanje ovom programu. Namjera je pristupiti ovom programu u novom razdoblju Programa IPA 2021. godine, za što je potrebno da EK donese novu Odluku, koja još nije donesena. Sudjelovanje u Programu Pravosuđe predviđa plaćanje „ulazne karte“ za svaku godinu sudjelovanja u Programu. Dio sredstava moguće je pokriti iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) za prvu godinu sudjelovanja, nakon čega se iznos sredstava iz IPA fondova smanjuje, a povećava sufinansiranje iz domaćeg proračuna u narednim godinama.

Efektivnost projekta: Sektor za pravnu pomoć i razvoj civilnog društva, inicijator i koordinacijsko tijelo za provođenje programa Evropa za građane 2014. - 2020. godine, od decembra 2015. do juna 2016. godine je organizovao pet info dana i radionica na kojima je učestvovalo oko 250 učesnika, predstavnika OCD-ova, lokalnih organa vlasti, akademske zajednice i neformalnih grupa. Podnosioci iz BiH, u Programu Evropa za građane 2014.-2020. godine su imali priliku učestvovati na dva poziva za dostavljanje projekata u okviru programa. Na prvom pozivu, iz marta 2016. godine, OCD-ovi su učestvovali u devet projekata kao partneri, dok su u jednom projektu učestvovali kao nosioci projekta. (ukupne vrijednosti od 50.250,00 EUR). Na drugom pozivu, iz septembra 2016. godine, u jednom projektu podnosilac iz BiH je bio nosilac u vrijednosti od 25.000,00 EUR, a u drugom projektu podnosilac iz BiH je partner na projektu.

Info dani na predavljanju programa Evropske unije „Od ideje do cilja – programi Evropske unije“ su održani 22. 07. 2019. godine u Mostaru.

MP BiH je, u saradnji sa Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske, Uredom za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije i Centrom za mobilnost i evropske programe obrazovanja i osposobljavanja Republike Slovenije, 22.-24. 10. 2019. godine u Sarajevu organizovalo regionalnu radionicu u okviru programa Evropa za građane 2014.-2020. godine pod nazivom Povezivanje susjeda 2019 – ispisivanje EU priče zajedno (Connecting Neighbours 2019 – writing the EU story together), a na kojoj je učestvovalo 55 učesnika iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Slovenije i BiH.

BiH uspješno učestvuje u programu Evropa za građane od 2016. godine od kada je sedam prijavljenih organizacija iz BiH bilo uspješno kao nosilac projekta ukupne vrijednosti preko 400.000,00 EUR (781.613,00 KM), dok je 65 prijavljenih organizacija iz BiH učestvovalo kao partneri na projektima organizacija iz članica Programa.

2.1.4 Jačanje javnih institucija u BiH

Opis projekta: Program jačanja javnih institucija u BiH, koji provodi GIZ i Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO) od 2010. do 2021. godine. Vrijednost programa je 15.700.000,00 EUR (30.706.531,00 KM). Cilj programa je odabrati javne institucije za primjenu načela javne uprave u svrhu transparentnog, odgovornog, efikasnog i efektivnog pružanja javnih usluga. Program djeluje u četiri oblasti: 1) razvoj i koordinacija politika, 2) unapređenje transparentnosti i odgovornosti 3) poboljšanje kvaliteta pružanja javnih usluga i 4) poboljšanje upravljanja javnim finansijama u područje javnih nabavki. Kroz program se pružaju usluge u bilateralnom procesu i savjetodavne usluge, te tehnička stručnost u odabranim područjima reforme, sa ciljem jačanja kapaciteta partnerskih institucija za koordinaciju i provođenje reformskih mjera.

Vijeće ministara BiH je na 176. sjednici, održanoj 05. 08. 2019. godine u Sarajevu, prihvatilo zaključivanje Sporazuma o provođenju programa podrške reformi javne uprave - Program jačanja javnih institucija u BiH – faza tri, između Ureda koordinatora za reformu javne uprave i GIZ-a vrijedan 3.750.000,00 EUR (7.337.822,00 KM).

Unutar oblasti/komponente Razvoj i koordinacija politika uključeni su, pored PARCO-a, DEI, DEP, GS VM BiH i MP BiH.

Relevantnost projekta: Cilj je poboljšanje usklađenosti procesa planiranja i razvoja, te koordinacije prioriteta EU. Pored toga, ulažu se naponi za unapređenje izrade strateških dokumenata na državnom nivou, kako bi bili ispunjeni uslovi potrebni za apsorpciju IPA fondova. Sve to doprinosi poboljšanju koordinacije procesa planiranja i usvajanje sveobuhvatnoga pristupa, kao što je to preporučeno u Načelima javne uprave, koje je razvila SIGMA.

Efikasnost projekta: Strateško planiranje i upravljanje razvojem je u BiH djelimično smješteno na svakom nivou vlasti. Međutim, trenutni pristup nije usklađen u cijeloj zemlji i stoga ne ispunjava u cijelosti zahtjeve procesa integracija u EU. Pored toga, uspostavljanje sektorske koordinacije donatora je preduslov za osiguravanje dodatne finansijske i tehničke pomoći.

Efektivnost projekta: U okviru oblasti djelovanja „Razvoj politika i koordinacija“ vezano za komponentu „Planiranje“, PARCO je izradio Analizu sistema dugoročnog planiranja u BiH, koja je predstavljena krajem novembra 2017. godine. Jedna od aktivnosti podrške je bila izrada stručne analize stanja u oblasti strateškog planiranja sa naglaskom na dugoročno planiranje, kako bi došli do poboljšanih razvojnih ciljeva, kao i sektorsko planiranje, obzirom da je to preduslov za korištenje evropskih fondova. Cilj analize je osiguranje normativno-analitičke podloge za procjenu opravdanosti nivoa/obima potrebe za eventualne izmjene i dopune pravnog okvira o planiranju u BiH. Tokom 2018. godine započet je rad na analizi i uspostavljanju pravnog okvira za dugoročno planiranje. U tom kontekstu 27. 11. 2018. godine je organizovan forum zajednice praktičara, sastavljen od koordinatora za srednjoročno i operativno planiranje svih nivoa vlasti, kako bi se povelja rasprava o budućim pravcima razvoja politike dugoročnog planiranja.

Praksa održavanja foruma zajednice praktičara nastavljena je i u 2019. godini, tako su održana tri sastanka, radionice, i to 18. 06., 10. 09. i 18. 12. 2019. godine.

Na ovim radionicama predstavljena je sveobuhvatna procjena efekata za postupak dugoročnog planiranja i dat je prijedlog najbolje opcije sa kojom je procjena upućena VM BiH na razmatranje, a zajednica je poslužila za savjetovanje i doradu same procjene.

U Sarajevu su 09. i 10. 04. 2019. godine održane i radionice sa predstavnicima MFT i DEP-a u vezi unapređenja postupka strateškog planiranja u BiH.

Generalni sekretarijat VM BiH, uz podršku GIZ-a, Agencije za državnu službu BiH i Ureda koordinatora za reformu javne uprave, organizovao je u Sarajevu 17. i 18. 09. 2019. godine obuku za državne službenike institucija BiH koji rade na procjeni efekata propisa, kao jednog od prioriteta Strategije reforme javne uprave u BiH.

GiZ je, pored strateškog planiranja, tokom 2019. godine podržavao aktivnosti proaktivne transparentnosti i pružao je podršku provođenju Inicijative partnerstva za otvorenu vlast u BiH. Tehnički i finansijski je podržan rad Savjetodavnog organa za razvoj akcionog plana BiH u okviru Inicijative partnerstva za otvorenu vlast.

U kontekstu podrške proaktivnoj transparentnosti javne uprave u BiH, 01. 10. 2019. godine, organizovana je javna konferencija. Učesnici iste su tokom panel diskusije došli do preporuka kako je konstruktivnom i otvorenom saradnjom institucija i organizacija civilnog društva u BiH moguće ugraditi standarde proaktivne transparentnosti u Zakon o slobodi pristupa informacijama.

U februaru 2020. godine organizovana je Konferencija o otvorenoj vlasti u BiH, na kojoj su predstavljene aktivnosti preduzete na provedbi inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, kao i mjere AP za provedbu OGP-a za period 2019-2021 godine. Takođe, u istom mjesecu održana je prva sjednica Savjetodavnog vijeća za inicijativu Partnerstvo za otvorenu vlast. Na istoj je predstavljen rad Programa jačanja javnih institucija u BiH koji pruža podršku inicijativama otvorene vlasti.

U novembru 2019. godine su, uz podršku Programa jačanja javnih institucija u BiH, objavljene smjernice za samoprocjenu CAF 2020. Radi se o najnovijoj verziji smjernica za model upravljanja kvalitetom u javnoj upravi CAF. Veći fokus se stavlja na digitalizaciju i obraća se posebna pažnja na agilnost, održivost i raznovrsnost u odnosu na povezanost operacijskog sa strateškim nivoom kao podrška provođenju reforme javne uprave.

Od jula 2019. do kraja oktobra 2020. godine, organizovan je okrugli sto u okviru pilot projekta Uključivanje LGBTQI pitanja u pristupe otvorene vlasti u BiH koji se provodi u okviru Programa za jačanje javnih institucija u BiH. Digitalizacija i mogućnost online komunikacije sa javnim institucijama je način za unapređenje transparentnosti, otvorenosti i efikasnosti, uz istovremeno minimaliziranje lošeg odnosa i diskriminatorne prakse. Jedan od pozitivnih primjera digitalizacije institucija BiH su eKonsultacije – platforma koja OCD i građanima omogućuje učešće u kreiranju i provođenju javnih politika, koju je razvilo MP BiH.

Kroz Projekat jačanja javnih institucija na Jahorini je u periodu od 03. 09. – 04. 09. 2020. godine održana dvodnevna radionica Zajednice praktičara za strateško planiranje Republike Srpske, na kojoj su edukatori iz BiH razgovarali o razvoju novog pristupa strateškom planiranju. Na radionici su razmijenjena iskustva praktičara iz RS sa praktičarima iz FBiH i Vijeća ministara BiH.

2.1.5. Rekonstrukcija sprata zgrade Tužilaštva BiH

Projekat Rekonstrukcija objekta i nadogradnja sprata za smještaj Tužilaštva BiH iz IPA sredstava je završen 2018. godine, tako što se pristupilo izgradnji novog montažnog objekta, lociranog uz državne pravosudne institucije. Od prethodno zamišljenog projekta, koji je trebao da podrži rekonstrukciju postojećeg objekta uz znatan iznos i budžetskih sredstava iz Programa javnih investicija, se odustalo nakon što nije došlo do izmještanja drugih korisnika tog objekta.

U kontekstu Programa javnih investicija, po izrađenoj projektnoj dokumentaciji u 2018. godini, a u skladu sa zahtjevima Tužilaštva BiH kao krajnjeg korisnika objekta, izvršen je predmjer i predračun koštanja radova rekonstrukcije i nadogradnje postojećeg objekta.

Po osnovu predračuna koštanja radova rekonstrukcije i nadogradnje objekta, MP BiH je VM BiH predložilo novu Odluku o odobravanju višegodišnjeg projekta Rekonstrukcija objekta i nadogradnja sprata za smještaj Tužilaštva BiH, koju je VM BiH usvojilo na 157. sjednici, održanoj 07. 11. 2018. godine.

Do kraja 2018. godine završene su sve aktivnosti koje prethode početku izvođenja radova rekonstrukcije i nadogradnje sprata objekta za smještaj Tužilaštva BiH, a u Nacrt budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2019. godinu uvrštena su potrebna dodatna sredstva za provođenje radova rekonstrukcije.

MP BiH je finaliziralo dokumentaciju za javno ugovaranje, te je objavilo javni poziv za izvođenje građevinskih radova slijedom čega je 04. 10. 2019. godine zaključen Okvirni sporazum i ugovor o izvođenju radova rekonstrukcije i nadogradnje objekta za smještaj Tužilaštva BiH sa rokom od 18 mjeseci za provođenje.

Zbog potrebe za proširenjem i produženjem projekta MP BiH je pripremila i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o odobravanju višegodišnjeg projekta Rekonstrukcija objekta i nadogradnja sprata za smještaj Tužilaštva BiH, koju je krajem 2019. godine uputilo VM BiH na razmatranje i usvajanje. Iznos projekta rekonstrukcije i nadogradnje, s izradom projektne dokumentacije, u prijedlogu Odluke iznosi 4.237.000 KM. Vijeće ministara BiH je usvojilo predmetnu Odluku na 2. sjednici održanoj 23. 01. 2020. godine.

2.2 Projekti MP BiH u narednom periodu

Dana 29.11.2018. godine održan je sastanak sa misijom EK-a vezano za definisanje prioriteta za IPA 2019 i IPA 2020. U skladu sa tim obaviješteni smo kako su određeni prioriteti u okviru IPA sredstava pomoći planirana za sektor Vladavina prava i osnovna prava i to u 2019. godini za Pravdu i osnovna prava, a u 2020. godini za Unutrašnje poslove.

Prioriteti koje je EK spremna podržati u okviru IPA 2019. godine državnog paketa pomoći je nastavak projekta EU podrška pravdi (EU4Justice), pandan projektu pomoći Vladavini prava u Albaniji naziva Euralis, u iznosu od 16 miliona EUR (31.285.895,00 KM - preliminarno isti se odnosi na: podrška VSTV-u BiH za stručne misije – okvirno 6 miliona EUR, ARS i Besplatna pravna pomoć - 2 miliona EUR, Sudska policija (oprema) - 4 miliona EUR i Podrška za infrastrukturu), te projekat naziva „EU podrške tranzicijskoj pravdi (EU for Transitional Justice)“ u iznosu od 9 miliona EUR (preliminarno isti se odnosi na: Podrška procesuiranju predmeta ratnih zločina - 5 miliona EUR, Podrška pronalasku nestalih osoba kroz Međunarodni institut za nestale osobe (ICMP) – 3,5 miliona EUR, Podrška za nadzor procesuiranja predmeta ratnih zločina (OSCE Grant) – 0,5 miliona EUR).

Proces programiranja za IPA 2019. godine zvanično je otpočeo krajem decembra 2019. godine dostavljanjem pisma EK o početku programiranja koordinirajućim institucijama DIPAK ureda.

MP BiH, kao koordinirajuća institucije u okviru IPA II, za sektor vladavina prava i osnovna prava, je tokom 2019. godine vodilo programiranje IPA 2019. Kao rezultat ovog procesa izrađena su dva Akciona dokumenta (AD): 1. Podrška sektoru pravde i 2. Podrška tranzicijskoj pravdi.

Proces izrade AD-a 2019. je tekao u skladu sa rokovima koje je postavila Delegacija EU i u skladu s određenim prioritetima od strane EK.

Vijeće ministara BiH je na sjednici, održanoj 23. 07. 2019. godine, razmatralo i usvojilo prijedloge IPA 2019 i IPA 2020 državnih programa za BiH. Nakon toga se pristupilo izradi konačnih nacrtu akcionih dokumenata (AD), koje su koordinirajuće institucije dostavile DIPAK-u u maju 2019. godine. Nakon pregleda DEU u BiH i Evropske komisije, MP BiH sa VSTV-om i ostalim korisnicima je postupilo u skladu sa dostavljenim komentarima čime je provedena revizija AD-ova.

Evropska komisija je krajem 2019. godine usvojila godišnji državni program IPA 2019 za BiH nakon čega je slijedila procedura potpisivanja i ratificiranja Finansijskog sporazuma za IPA-u 2019., koja je završena u septembru 2020. godine, čime su sredstva postala operativna. Također, Evropska komisija je usvojila godišnji državni program IPA 2020 za BiH, te je BiH dostavila Finansijski sporazum za IPA 2020 paket u cilju provedbe procedure za potpisivanje Sporazuma, nakon čega će sredstva biti operativna.

VM BiH je dalo saglasnost za preusmjeravanje sredstava iz državnih programa IPA 2018, IPA 2019 i IPA 2020 za BiH za potrebe odgovora na Covid-19 i za migrantsku krizu, kako je to predložila Delegacija EU u BiH. Sve aktivnosti na koje je uticala predložena realokacija trebale bi biti uključene Akcijske dokumente 2021 ili 2022, odnosno da se planiraju finansirati u prvim programskim godinama unutar IPA III.

U 2020. godini, u postupku programiranja Višedržavne IPA II, MP BiH je provelo konsultacije s ostalim institucijama sektora pravde u BiH za akcije Višedržavne IPA II za 2020. godinu. Takođe, institucijama je proslijeđena obavijest da je Evropska komisija izvršila reprogramiranje IPA 2019 i 2020 Višedržavnih programa za potrebe borbe sa posljedicama pandemije Covid-19 u zemljama korisnicama IPA II, za što je saglasnost dalo VM BiH. Na ovaj način se omogućava BiH da sredstva budu brzo dostupna za odgovor na pandemiju Covida – 19.

U svrhu pripreme za novi Instrument pretpristupne pomoći EU za period 2021.-2027. godine (IPA III) i za aktivnosti koje se očekuju u narednom periodu vezano za IPA III, DEU u BiH je 06. 12. 2019. godine u Sarajevu organizovala prezentaciju o spomenutom novom instrumentu pretpristupne pomoći. Takođe, i u 2020. godini, MP BiH je, u suradnji sa DIPAK uredom, radilo na pripremi za novi Instrument pretpristupne pomoći Evropske unije za period 2021.-2027. godine. U sklopu aktivnosti koje se očekuju u narednom periodu vezano za IPA III, MP BiH je početkom godine obavilo konsultacije sa relevantnim institucijama u sektoru pravde u BiH i izvršilo analizu postojećih sektorskih planskih dokumenata i mapiranje postojećih cjelodržavnih sektorskih strategija.

U julu 2020. godine DEU je DIPAK-u dostavila listu cjelodržavnih prioriteta za pripremu idejnih projekata (Action Fiche-AF), kao i mjerama za socio-ekonomski oporavak od posljedica Covida-19, ističući da su referentni dokumenti za programiranje IPA-e nacionalne strategije koje se u kontekstu BiH shvataju kao cjelodržavne sektorske strategije. Iako finansijski okvir EU za period 2021.-2027. godine koji uključuje i finansijski paket za oporavak od Covida -19, te sredstva za IPA III, kao ni pravni i strateški okvir za IPA III još nisu usvojeni, na poziv EK Ured DIPAK-a je, u suradnji sa relevantnim institucijama, pripremio prijedloge idejnih projekata IPA III 2021/2022 radi rezervisanja dvogodišnje finansijske alokacije iz IPA III za BiH. U skladu s tim, MP BiH je u konsultaciji sa drugim korisnicima pomoći dao stručne doprinose za idejne prijedloge, koje je potom DIPAK ured dostavio na razmatranje EK/DEU, omogućujući time da EK idejne prijedloge BiH analizira kroz jedinstven proces analize za sve zemlje korisnice. Na osnovu tih analiza BiH će imati šansu pripremiti one Akcione dokumente koji prođu prvu ocjenu, tj. ocjenu relevantnosti.

Nakon što je Projekat “Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH” (Projekat IPA 2013) okončan 06. 10. 2019. godine, istog dana je otpočelo provođenje projekta IPA 2017. godine, sa smanjenim brojem odobrenih pozicija dodatnog osoblja zbog umanjenja alociranih sredstava. S tim u vezi, MFT je 03.10.2019. godine sa DEU u BiH potpisalo Grant sporazum o dodjeli sredstava u cilju finansiranja aktivnosti tužilaštava i sudova u BiH na rješavanju predmeta ratnih zločina. MFT je priprenilo Međuinstitucionalni finansijski memorandum o razumijevanju kojim su definisane obaveze krajnjih korisnika sredstava. Nakon potpisivanja istog, MFT je dostavilo MP BiH Potvrdu za oslobađanje od plaćanja PDV-a pri nabavci dobara i usluga u BiH u okviru ovog projekta. Predviđeno je da projekat IPA 2017. traje 10 mjeseci, ali je MFT podnijelo zahtjev za produženje implementacionog perioda projekta za dodatna dva mjeseca, odnosno do 06. 10. 2020. godine.

Projekat Izgradnja kapaciteta institucija vlasti pri angažovanju u političkom dijalogu sa predstavnicima civilnog društva u BiH (CBGI) je završen 31. 12. 2018. godine uz provođenje svih predviđenih aktivnosti. Shodno planiranom produžavanju projekta raspisana je procedura javnog poziva za novo ugovaranje. U decembru 2019. godine je došlo do novog ugovaranja projekta u iznosu od 944.750,00 EUR, sa trajanjem od 30 mjeseci.

CBGI projekat će se fokusirati na daljnji razvoj konsultacija kroz jačanje kapaciteta organa vlasti i civilnog društva, kao i aktivnosti promocije, kako za konsultacije kao jedan od koraka u razvoju politika, tako i promocije u pogledu registracije OCD-ova. Osim toga pružit će se podrška u razvoju strateškog okvira za razvoj civilnog društva, a što je postala i jedna od aktivnosti iz Inicijative partnerstva za otvorenu vlast. Postoje naznake i saradnje s OCD-ovima u vidu projekata, koji su već finansirani kroz Grant šeme OCD-ovima, a za aktivnosti koje se vežu uz Inicijativu partnerstva za otvorenu vlast.

Projekat Jačanje javnih institucija u BiH – GiZ će se u narednom periodu fokusirati na razvoj politike za dugoročno planiranje i shodno tome jačanje kapaciteta organa vlasti za uspostavljanje i provođenje istog, kao i povezanih elemenata sistema javnog upravljanja, srednjoročnog i operativnog planiranja.

Vezano za proces pristupanja EU programu Pravosuđe Generalna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača je 24. 01. 2019. godine zvanično dostavila svoj odgovor MP BiH. U skladu s obavijesti Generalne uprave za pravosuđe i zaštitu potrošača od kraja 2019. godine preporučilo se obustavljanje daljnjih aktivnosti pristupanja EU programu zbog vrlo kasnog priključenja programu.

MP BiH je informisalo VM BiH kako prihvata preporuku Generalne uprave za pravosuđe i zaštitu potrošača i odustaje od daljnjih aktivnosti pristupanja BiH predmetnom programu za period 2014.-2020. godine, te su o tome informisane nadležne institucije.

MP BiH će razmotriti mogućnosti i interes za pristupanje slijedećem programu EU Pravosuđe koji prema navodima predstavnika EK bi se isključivo odnosio na oblast pravde.

Izrada godišnjeg izvještaja o provođenju IPA II u BiH za 2019. godinu je završena i proslijeđena DIPAK uredu 03. 02. 2020. godine na daljnje postupanje. DIPAK ured je u martu 2020. godine pomenuti izvještaj dostavio Evropskoj komisiji.

3. PREPORUKE ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PROJEKATA

Po pitanju praćenja provođenja projekata i dalje se bilježi značajan nedostatak sveobuhvatnih i objedinjenih informacija o rezultatima na projektima, a što je rezultat slabe i neblagovremene komunikacije između provedbenih organa, koordinatora projektne pomoći i korisnika, pa i dalje predstavlja jedan od ključnih izazova za svrsishodno praćenje i izvještavanje o provođenju projekata u cjelini. Kao jedna od slabosti MP BiH je i nedostatak formalnih procedura kojima se regulišu pitanja upravljanja projektima pomoći uključujući i projekte koji se vode unutar Programa javnih investicija. Očekivanje je da će MFT kao centralno koordinirajuće tijelo za uspostavljanje sistema upravljanja projektima pomoći i koordinacijom cjelokupne međunarodne ekonomske pomoći pružiti podršku, te pravno urediti i dati smjernice prilikom uređenja oblasti projektnog planiranja. Dobrim dijelom se ovo tiče i sistema strateškog planiranja koji uvodi koncept projektnog planiranja.

Sa tim u vezi nastavlja se dobra praksa sa projektima EU koji su, uvođenjem sektorskog pristupa, postali zahtjevniji u pogledu sve aktivnijeg uključivanja korisnika pomoći u ciklus upravljanja projektima pomoći, sa jedne strane, a ujedno i transparentni i pristupačni za koordinaciju i upravljanje sa jednog mjesta, sa druge strane. I dalje su zadržani mehanizmi praćenja i procjene provođenja koji obuhvataju praćenje u okviru upravljačkih organa projekata (upravni ili nadzorni odbori), podnošenje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o provođenju projekata IPA nadzornom odboru i učešće u vanjskom praćenju rezultata provođenja projekata (nadzor usmjeren na rezultate – ROM i evaluacija projekata), kao i obukama usmjerenim na unapređenje praćenja provođenja i samog programiranja pomoći. Nastavljen je rad IPA Nadzornog odbora, sastavljenog od predstavnika EK, državnog predstavnika zemlje korisnice i samih korisnika, a koji daje ocjenu efektivnosti i preporuke za daljnje provođenje. Ovaj mehanizam predstavlja minimum za cjelovito upravljanje projektima koji omogućuje integritet podataka, a odražava se i na praćenje projekata uvrštenih u sam pregled provođenja projekata. DEU u BiH podsjećanja radi je izradila i početkom 2015. godine omogućila elektronski pristup bazi osnovnih podataka o projektima finansiranih iz sredstava EU IPA 2007. – 2013. godine, kao i 2014.-2020. godine preko svoje internet stranice. Osim uobičajenog uspostavljanja upravnih odbora između ugovorne strane i korisnika, za manji broj projekata, nema dodatnih mehanizama za praćenje i procjenu provođenja donatorskih projekata.

Na osnovu navedenog preporučuje se:

- 1) nastaviti rad na izradi sistema za prikupljanje, obradu i vođenje projekta pomoći u saradnji s MFT i DEI,
- 2) podsticati uspostavljanje formalnih i neformalnih mehanizama za praćenje i procjenu projekta između donatora, provedbenih agencija i korisnika pomoći usmjerenih na rezultate, putem mehanizma praćenja i izvještavanja o provođenju SRSP u BiH,
- 3) u saradnji sa MFT tražiti privremeno i trajno rješenje za upravljanje projektima pomoći, te u mjeri kojoj je moguće pravno urediti formalizirati postupak upravljanja projektima pomoći u MP BiH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta MP BiH predviđeno je da su poslovi planiranja i praćenja provođenja projekata pomoći u nadležnosti SSPKPEI. Trenutno je ovaj sektor popunjen sa jednom osobom, stalno zaposlenom, zaduženom za poslove projekata pomoći, obzirom da su obje prethodno popunjene pozicije ostale upražnjene odlaskom zaposlenih iz MP BiH. Takođe, jedna osoba je primljena da obavlja poslove projekata pomoći na period od tri mjeseca po osnovu ugovora o radu.

Pri utvrđivanju zrelosti funkcije upravljanja projektima pomoći u MP BiH utvrđena je rana faza uspostavljanja ove funkcije, pri čemu su prisutna određena znanja i sposobnosti ove funkcije, dok se postepeno i nesistematično vrši izgradnja kapaciteta.

U skladu sa navedenim pripremljen je i izrađen predmetni izvještaj uz gore navedene nedostatke. Unapređenje upravljanja projektima zahtijeva daljnje razvijanje kapaciteta i jačanje uloge MP BiH u koordinaciji pomoći. MP BiH nastavlja, u skladu sa procedurom za uspostavljanje sektorskog pristupa, smjernicama proisteklim iz DIS strategije i reformama javne uprave, postepeno uz dostupna sredstva raditi na izgradnji svojih kapaciteta za upravljanje projektima pomoći, a čemu će doprinijeti značajno započete međunarodne inicijative, a posebno se oslanjajući na sredstva pomoći iz IPA 2018. godine.

U skladu s ocjenama EU, što se navodi u izvještajima o napretku, ali i dokumentima o uspostavljanju i provođenju IPA-e I i II u BiH, proces uspostavljanja sistema za upravljanje projektima je u ranoj fazi, posebno po pitanju uspostavljanja kapaciteta koji će pružiti podršku provođenju projekata, a odnosi se na efektivnu unutrašnju komunikaciju i uspostavljanje efektivnih kontrola, te sistematičnom pristupu u provođenju projekata.

U skladu s ocjenom EU o provođenju projekta, ukazuje se potreba za što skorijim prenošenjem vlasništva nad cjelokupnim procesom korištenja fondova na institucije vlasti u BiH, uspostavljanjem struktura za indirektno upravljanje pomoći, ujedno uspostavljajući strukture za sektorski pristup. Jedan takav pristup iziskuje veću uvezanost institucija na svim nivoima vlasti povezanih istom i/ili sličnom politikom.

Da bi organi vlasti u BiH, u ovom slučaju MP BiH, bili ocijenjeni spremnim za samostalno programiranje donatorskih projekata, podneseni projekti trebaju biti „zreli“ i strateški osmišljeni.

Takođe, postoji i potreba za unapređenjem koordinacije i upravljanja donatorskom pomoći unutar MP BiH, a u cilju racionalnijeg i svrsishodnijeg korištenja donatorskih sredstava.

U svrhu jačanja vlasništva nad procesima i uspostavljanja sistema planiranja za budžetska sredstva, isto tako je potrebno voditi računa da se u MP BiH pruži podrška i nastavi raditi na daljnjoj izgradnji kapaciteta u oblasti upravljanja projektima.

Svi resursi za projekte pomoći, kao i za planiranje budžeta, uključujući i one koji rade na izradi i provođenju propisa, pod pretpostavkom da će u narednom periodu DEI i MFT voditi procese uspostavljanja sistema upravljanja projektima, je potrebno da se uključe u daljnje profesionalno usavršavanje kako bi se optimizirala predmetna funkcija.

Na osnovu navedenog preporučuje se:

- 1) u saradnji sa DEI pripremati, planirati, voditi i nadzirati efektivnu i efikasnu donatorsku pomoć i vršiti njenu koordinaciju, a u skladu sa sektorskim pristupom EU na provođenju IPA i drugih projekata,
- 2) u saradnji sa DEI i MFT izvršiti procjenu potreba za obukama u oblasti upravljanja projektima pomoći i istražiti načine za provođenje obuka,
- 3) u saradnji sa MFT i donatorskom zajednicom dosljedno ažurirati baze podataka o projektima pomoći i redovno objavljivati informacije o donatorskoj pomoći na Internet stranici MP BiH.